

แนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาพานบูรพาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2*

กนกวรรณ ชิดชาญชัย^{1*} วิจิต เทพประสิทธิ์² ไพรง รัตนชวงศ์³

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²⁻³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*Corresponding author e-mail: annahhha@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ 3) เสนอแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน กำหนดขนาดโดยใช้สูตร Taro Yamane (1970) โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามเกณฑ์สัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 91 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยใช้เครื่องมือที่ศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1.ผล การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 2.ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ พบว่าทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ล้วนส่งผลต่อสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ทั้งสิ้น 3.แนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักมีส่วนร่วม แยกเป็นรายด้านตามขั้นตอนการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม 4 หลัก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์; หลักการมีส่วนร่วม

*Received: 18 February 2024, Revised: 28 March 2024, Accepted: 31 March 2024

Administration of the dance learning curriculum is the main focus of schools in the Phan Burapha Educational Quality Development Network Center, According to the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2

Kanokwan Chidchanchai^{1*} Wichit Theprasit² Pairop Rattanachuwong³

¹Master of Education in Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University

²⁻³Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: annahhha@gmail.com

ABSTRACT

This independent study the objectives are 1) To study the administrative conditions of the dance learning curriculum . 2) To study the factors affecting the administration of the dance learning curriculum . 3) To propose guidelines for managing the dance learning curriculum. Using the principles of participation of schools in the Phan Burapha Educational Quality Development Network Center, under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2 using the tools studied, including questionnaires and interviews which has the results of the study. In summary as follows: 1) The results of the study of the administration of the dance learning curriculum Overall, it is at a moderate level; 2) Factors affecting the administrative conditions of the dance learning curriculum found that both internal factors and external factors All affect the management conditions of the dance learning curriculum; 3) Guidelines for managing the dance learning curriculum, using the principles of participation Separated into sections according to the steps for administering the dance learning curriculum: Step 1: Planning the use of learning curriculum, Step 2: Implementing learning curriculum, Step 3: Supervising and monitoring the use of the curriculum, step 4: evaluation of the curriculum by using 4 principles of participation. Including, 1) Participation in decision making 2) Participation in operations 3) Participation in receiving benefits 4) Participation in evaluation.

Keywords: Administration of the dance learning curriculum; The principles of participation

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเพื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่ประชาคมโลกต้องปรับตัวไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม ให้สามารถก้าวทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เราสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้และภูมิปัญญาได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันกับนานาอารยประเทศ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) ซึ่งการศึกษาจะช่วยสร้างจิตสำนึกในการเป็นมนุษย์ มีจิตวิญญาณธรรมทางปัญญาและความงามทางจิตใจ สร้างให้คนมีความรู้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ มีความอดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ของชีวิต ที่จำเป็นสำหรับคนทุกวัย (รัศมี เทพแก้ว, 2561) ทั้งนี้ การศึกษายังเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และเป็นกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาคนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีเพื่อให้คนบรรลุถึงขีดความสามารถสูงสุด โดยอาจพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ การศึกษาในฐานะเป็นสังคมประภคที่ถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งและการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน โดยมีกระบวนการดำเนินการที่เป็นระบบ ชัดเจน (ประเวศ เวชชะ, 2565)

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ในแต่ละระดับชั้น เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ในศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบด้วยทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ สารนาฏศิลป์ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบของนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิวิจารณ์คุณค่าทางนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลรวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรต้องใช้แนวทางและวิธีการที่หลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมถือเป็นแนวทางการบริหาร ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในหน่วยงานและสถานศึกษาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (ศิริเกศ เพ็ชรขำ, 2565)

โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 มีทั้งหมด 10 โรงเรียน ได้จัดทำหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามแนวทางที่กำหนดไว้และเป็นไปตามมาตรา 27 วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักการ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด แต่ด้วยสภาพโดยรวมแล้วพบว่าโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ยังขาดแคลนบุคลากรที่จบการศึกษาในวิชาเอกนาฏศิลป์ ทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนั้นโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา ยังประสบปัญหาทางด้านของงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมทางนาฏศิลป์และ อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ต่างๆ เช่น สภาพของห้องเรียนปฏิบัติการ ที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น(โรงเรียนบ้านกล้วย, 2565)ซึ่งปัญหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่สามารถบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ได้

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลสะท้อนการบริหารหลักสูตรสาระนาฏศิลป์ ที่ยังเล็งเห็นจุดบกพร่องของการบริหาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรนาฏศิลป์ ศึกษาปัจจัยสำคัญในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ซึ่งในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์นั้น ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารหลักสูตร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมกับบริบทของการบริหาร ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นว่าผลการศึกษาครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการเป็นแนวทางการบริหาร ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรสาระนาฏศิลป์ ให้มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
- ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 10 คน

ครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 107 คน รวมจำนวน 117 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 91 คนคนโดยใช้สูตร Taro Yamane (1970) โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามเกณฑ์สัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามประกอบไปด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 4 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยศึกษาหลักการจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จากนั้นสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน จากนั้นตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา พิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of item Objective Congruence: IOC) พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67– 1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาคแบบสอบถามในส่วนของสภาพปัจจุบันได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 การเก็บรวบรวมข้อมูลจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 91 คน ได้รับการตอบรับครบถ้วนทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สรุปผลการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลทั้งหมดมารวมกัน จัดหมวดหมู่ และดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ทำการวิเคราะห์โดยการแยกข้อมูลตามเพศ อายุ ตำแหน่ง โดยวิธีการหาค่าร้อยละตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครู จำนวน 3 คน ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเหตุปัจจัยในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับเหตุปัจจัยในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยศึกษาข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ในแต่ละขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ได้จากการทำแบบสอบถามสร้างประเด็นการสัมภาษณ์โดยใช้โครงสร้างการวิเคราะห์ปัจจัยภายในสถานศึกษา และปัจจัยภายนอกสถานศึกษา จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสม ปรับปรุงแก้ไขตาม

ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเสนอในรูปแบบความเรียง

3. แนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยประเด็นข้อคำถามการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นการสนทนาตามกรอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ การหาแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละขั้นตอน รวมถึง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ร่างแนวทางการบริหารหลักสูตร การเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขร่างแนว ทางการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดสนทนากลุ่ม ขอ ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น และร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวทางแต่ละข้อการวิเคราะห์ ข้อมูลศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเสนอในรูปแบบ ความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผลศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษา พานบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 91 คน คิดเป็น ร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 91 คน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และตำแหน่ง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดย ใช้ค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1.1.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 36 คน คิด เป็นร้อยละ 39.60 และเพศหญิง จำนวน 55 คนคิดเป็นร้อยละ 60.40 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 และ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งผู้บริหาร

สถานศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 ตำแหน่งรองครูผู้สอน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบันในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบันในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์		แปลผล	ลำดับ
		$\bar{X}$	SD.		
1	ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตรนาฏศิลป์	3.41	0.62	ปานกลาง	1
2	ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรนาฏศิลป์ไปใช้	3.37	0.7	ปานกลาง	2
3	ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม หลักสูตรนาฏศิลป์	3.29	0.76	ปานกลาง	3
4	ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรนาฏศิลป์	3.20	0.74	ปานกลาง	4
ภาพรวม		3.32	0.71	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ทั้ง 4 ขั้นตอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.32)

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายใน (2S4M)

โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียน โดยใน 10 โรงเรียนนี้ มีเพียงหนึ่งโรงเรียนที่มีบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง ทำให้ในการบริหารหลักสูตรนาฏศิลป์นั้นโครงสร้างและนโยบายของสถานศึกษาจึงส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรนาฏศิลป์อย่างมาก สถานศึกษาที่

มีนโยบายสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ จะช่วยให้การบริหารหลักสูตรนาฏศิลป์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาที่ไม่มีนโยบายสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ จะทำให้การบริหารหลักสูตรนาฏศิลป์เป็นไปอย่างยากลำบาก แต่นักเรียนก็มีความรู้และทักษะ ตามที่หลักสูตรการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เนื่องจากมีการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ด้วย DLTV ในการกำหนดโครงสร้างบุคลากรในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์นั้น จะมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะเป็นผู้ดูแล จัดทำ และบริหารหลักสูตร โดยใช้บุคลากรที่มีอยู่รับผิดชอบตามหน้าที่ ทั้งนี้อาจไม่ใช้บุคลากรหรือครูที่จบการศึกษาในวิชาเอกศิลปะ ดนตรี หรือนาฏศิลป์ โดยตรงมารับผิดชอบการเรียนการสอน นอกจากนั้นไม่มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเงินเพื่อสนับสนุนการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยตรง หากมีกรณีจำเป็นต้องใช้งบประมาณ จะใช้งบประมาณจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาใช้ในการบริหารจัดการแทน และยังไม่มีการจัดสรรวัสดุทรัพยากรเพื่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยตรง หากต้องการใช้วัสดุทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ทางสถานศึกษา จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จากผู้ปกครอง และชุมชน แนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ คือการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา โดยใช้สื่อ DLTV และสื่อออนไลน์ ในการจัดการเรียนการสอนในกรณีที่โรงเรียนไม่มีบุคลากรที่จบวิชาเอกนาฏศิลป์มาโดยตรง

2.2 ปัจจัยภายนอก (STEP)

บริบทของชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาตั้งอยู่ส่งผลต่อการบริหารงานหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ในส่วนของเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ ยกตัวอย่างเช่น เป็นชุมชนไทลื้อ ทำให้การบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์มีการปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทลื้อ เป็นต้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ในการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนสามารถใช้สื่อการสอน DLTV และ สื่อออนไลน์ Youtubeช่วยในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ให้เป็นไปตามที่หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษากำหนดโดยสภาพเศรษฐกิจของชุมชนและผู้ปกครองนั้นก็ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ในด้านของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนในกรณีที่ทางโรงเรียนต้องนำนักเรียนไปแสดงนาฏศิลป์ภายในชุมชน แต่สถานศึกษาไม่มีงบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องขอการสนับสนุนจากทางชุมชนและผู้ปกครอง นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาก็มีผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ของสถานศึกษาอย่างมาก เนื่องจากมีนโยบาย ที่กำหนดให้จำนวนบุคลากรครูต่อจำนวนนักเรียน จึงส่งผลทำให้สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนน้อย หรือเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ขาดแคลนบุคลากรครูที่เรียนจบวิชาเอกนาฏศิลป์โดยตรง โดยที่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีอยู่จัดการเรียนการสอนไม่ตรงเอกวิชาที่เรียนจบมา ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เนื่องด้วยวิชานาฏศิลป์จัดอยู่ในหน่วยของวิชาเพิ่มเติมจึงส่งผลให้หน่วยงานต้นสังกัดไม่เห็นความสำคัญของรายวิชาเท่าที่ควรจะเป็น

3. แนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนใน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตรจัดประชุมผู้ปกครอง โดยเชิญผู้ปกครอง ตัวแทนจากแต่ละระดับชั้นเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงหลักสูตรนาฏศิลป์ และให้ผู้ปกครองสามารถ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรและงบประมาณของหลักสูตรนาฏศิลป์ จัดทำ เอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรนาฏศิลป์ เผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรนาฏศิลป์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จัดทำ แผนงบประมาณหลักสูตรนาฏศิลป์ และพิจารณาจากความต้องการและข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้หลักสูตรนาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมประชุมเพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนพัฒนาครูผู้สอนนาฏศิลป์ จัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอน นาฏศิลป์ จัดจ้างครูผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์มาสอนรายวิชานาฏศิลป์ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับนาฏศิลป์ จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ร่วมมือกับ ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม การ ใช้หลักสูตรเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แผนนิเทศหลักสูตรและการเรียนการสอนนาฏศิลป์ จัดทำแผนนิเทศหลักสูตร แผนนิเทศการเรียนการสอน จัดทำคู่มือเกี่ยวกับการนิเทศหลักสูตรและการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้ หลักสูตรเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ วิเคราะห์ข้อมูลประเมินหลักสูตรนาฏศิลป์ จัดทำแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินหลักสูตรนาฏศิลป์โดย พิจารณาจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชน จัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนได้เรียนรู้ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินหลักสูตรนาฏศิลป์ คัดเลือกผู้แทนจากผู้ปกครองและชุมชนอย่าง โปร่งใสและยุติธรรม จัดทำกฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการประเมิน หลักสูตรนาฏศิลป์

3.2การมีส่วนร่วมในการดำเนินการขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตรจัดให้มีเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน พัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ทางศิลปะนอกห้องเรียน จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อหารือแนวทางการระดมทุน เช่น การจัดกิจกรรมการกุศล การรับบริจาค การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ จัดตั้ง คณะกรรมการบริหารทุน เพื่อบริหารจัดการเงินทุนอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ เชิญผู้เชี่ยวชาญด้าน นาฏศิลป์มาบรรยายให้ความรู้แก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับนักเรียน ผู้ปกครอง ครูในวิชาที่ เกี่ยวข้อง เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์จากชุมชนขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรจัด ประชุมชี้แจง อธิบายความสำคัญ วัตถุประสงค์ และกระบวนการนิเทศหลักสูตรนาฏศิลป์จัดทำเอกสาร

ข้อมูล เกี่ยวกับการนิเทศหลักสูตรนาฏศิลป์ แจกจ่ายให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมฝึกอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับการนิเทศหลักสูตรนาฏศิลป์ แก่ครูผู้สอนขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรรวบรวมข้อมูล ประเมินผลจากแหล่งต่างๆ เช่น ผลการเรียนรู้ ผลการสอบวัดระดับ ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของหลักสูตร นำผล การวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักสูตรนาฏศิลป์จากกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ จัดทำ แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จัดกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอผลการศึกษาคือต่อ ผู้บริหารและคณะกรรมการ

3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตรจัด กิจกรรม "เปิดบ้านนาฏศิลป์" เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมชมการแสดงและกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวง วัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับองค์กรด้าน นาฏศิลป์ เช่น หอศิลป์วัฒนธรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ เช่น การนำนาฏศิลป์ไปผสมผสานกับวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน แจ้างครูสอนนาฏศิลป์พิเศษจากภายนอก ส่งครูไปอบรมพัฒนาทักษะ ด้านนาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรแจ้งให้ครูผู้สอนทราบถึงวิธีการนิเทศ หลักสูตรนาฏศิลป์ จัดกิจกรรมการสังเกตการณ์สอน การสัมภาษณ์ครูและนักเรียน การตรวจสอบเอกสาร ประกอบการสอน การจัดทำแบบสอบถามขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาควร จัดทำคู่มือการประเมินหลักสูตรนาฏศิลป์ควรจัดฝึกอบรมให้กับครูเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรนาฏศิลป์ สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการการประเมินหลักสูตรนาฏศิลป์ คณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการ ประเมินหลักสูตรนาฏศิลป์ให้ชัดเจน ครอบคลุมทุกมิติของหลักสูตร วัดผลได้ชัดเจนและเป็นธรรม เหมาะสม กับประเด็นการประเมินและบริบทของสถานศึกษา

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรนาฏศิลป์ จัดทำคู่มือการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง จัด กิจกรรมหารายได้ เช่น การจัดงานแสดงนาฏศิลป์ การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ประสานงานกับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน ประเมินผลการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ประเมินระดับความรู้ของครูผู้สอน นาฏศิลป์ ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น ชุมชน ศิลปินขั้นตอน ที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักจัดทำระบบ Mentor: ครูผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ทำหน้าที่เป็น

Mentor ให้คำแนะนำและสนับสนุนนักเรียน จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อจัดเก็บข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ รายเทอมและรายปี

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาศาภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากสภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ยังมีบางขั้นตอนที่ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาริดา สกลภัทรสกุล (2565) ศึกษาเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ชั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน ชั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ชั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร

2. ผลการจากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยใช้หลักการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Environment) 2S4M และปัจจัยภายนอก (External Environment) STEP พบว่าทั้งปัจจัยภายใน ด้านโครงสร้างและนโยบาย ด้านผลผลิตและการบริการ ด้านบุคลากร ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยภายนอก ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ล้วนส่งผลต่อสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล ความต้องการของชุมชน บริบทของชุมชน ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ทรัพยากรของสถานศึกษา ความพร้อมของครูและการสนับสนุนจากผู้บริหาร

3. ผลการศึกษานโยบายการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต2โดยใช้หลักมีส่วนร่วม 4 ด้าน ตามขั้นตอนการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้
นาฏศิลป์ 4 ขั้นตอน อภิปรายผลการศึกษาดังนี้

3.1 ด้านหลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อเสนอแนวทาง
แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันตัดสินใจ ในด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ในแต่ละ
ขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ 4 ขั้นตอน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิรุทธ์ แม้น
รัมย์(2560)ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนวมินทราชินู
ทิศเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต6พบว่า การมีส่วนร่วมใน
การตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โดย
ภาพรวมทั้ง4 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ
การศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก
ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่จะต้องมีการนิเทศ และกำกับอย่างใกล้ชิดเพื่อ
เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถร่วมกัน
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
และขณะนี้ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาจึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร
สถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนางานวิชาการ และต้องส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาด้านวิชาการ

3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เปิดโอกาสให้ ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนการ
บริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ในทุกขั้นตอน ทั้ง 4 ขั้นตอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์พิชมณูช
สุภายอง(2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า แนว
ทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารงานทั่วไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนก
พิชญ์ เชื้ออเจ็ดตนและไพรภ รัตนชูวงศ์(2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี พบว่า แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี
ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสร้าง
ความเข้าใจในเนื้อหาส่วนต่างๆของหลักสูตร ต้องนำหลักสูตรที่จัดทำขึ้นไปใช้เพื่อหาข้อดีและข้อเสียเพื่อ
นำมาปรับปรุงแก้ไขมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถสื่อสารให้ถึงตัวผู้เรียน

3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร
หลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ผ่านช่องทางออนไลน์สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับองค์กรด้านนาฏศิลป์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้อง
กับงานวิจัยของ ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง (2563)ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระ
นคร กรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0 พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนที่
เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ในเชิงปริมาณเช่น ทุนสนับสนุน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง 1 สำหรับการจัด

กิจกรรมพัฒนาทักษะเยาวชน และเชิงคุณภาพ เช่น ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ คุณค่า ความรู้สึกทางจิตใจ ความประทับใจ ความสุขใจข้อดี - ข้อเสีย ผลกระทบของการจัดกิจกรรม ทั้งนี้การทำกิจกรรมต้องมีผู้ได้รับประโยชน์จากการจัดโครงการ/กิจกรรม แต่โดยส่วนมากจะได้รับผลประโยชน์ทางด้านจิตใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมิน สถานศึกษามีส่วนร่วมกับชุมชนและผู้เกี่ยวข้องที่มีความรู้เฉพาะทาง ในการวางแผนการประเมินผล นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงและสามารถนำไปปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย อุตทาสา และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ(2563) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีการกำหนดขอบข่ายการประเมินผลการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นแบบชัดเจน โปร่งใส

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในวงกว้างต่อไป ดังนี้

1.ระดับนโยบาย

1.1จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 พบว่า สถานศึกษาสามารถนำแนวทางไปใช้ในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์อย่างเหมาะสมจะส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในสังกัดใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ของสถานศึกษาโดยทั่วถึง

1.2หน่วยงานระดับนโยบายควรกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาอย่างแท้จริงให้สามารถดำเนินการตามขอบข่ายการบริหารแบบเบ็ดเสร็จที่สถานศึกษาได้แจ้งตั้งแต่การกำหนดนโยบายบุคคล การวางแผนอัตรากำลังคน การสรรหา บรรจุแต่งตั้ง โอนย้าย การเสริมสร้างประสิทธิภาพบุคคล วินัยและการรักษาวินัยและการออกจากราชการในรูปแบบองค์คณะบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับสถานศึกษา

1.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ควรนำแนวทางที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อให้แนวทางแก่โรงเรียนสามารถบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระดับปฏิบัติ

2.1 จากผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 2 ทั้ง 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตรนาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรนาฏศิลป์ไปใช้ ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรนาฏศิลป์ โดยศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในข้อต่างๆจากผลการวิจัยในครั้งนี้ และจัดทำแนวทางแก้ไขต่อไป

2.2 จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 พบว่า ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรนาฏศิลป์ ในทุกๆ ด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของปัจจัยต่างๆอย่างครอบคลุม และจัดทำแนวทางแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรนาฏศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้ง ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรนำแนวทางที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ

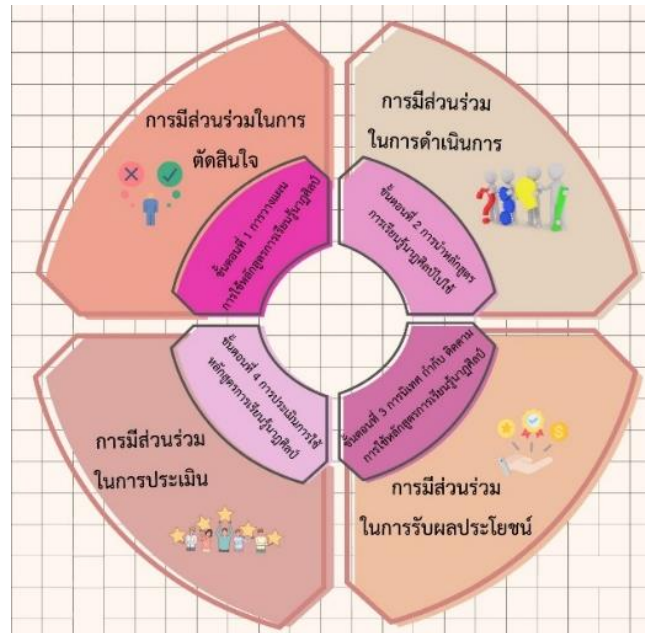
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 2 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงมีประเด็นในการศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ ที่สำคัญอยู่หลายประเด็น จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

2. จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนในการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะได้แก่ ปัจจัยภายนอก (STEP) และปัจจัยภายใน (2S4M) ดังนั้นควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจุดเด่นและจุดอ่อนของทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนแนวทางในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ทางศิลปะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรนำแนวทางที่ได้จากการศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

รูปภาพ 1 แนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ฐานศิลป์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในศูนย์
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พานบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กนกพิชญ์ เชื้อเจ็ดตน และไพโรจน์ รัตนชูวงศ์. (2563). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี. วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, (5(2), 1-
14.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ธัญญลักษณ์ ใจเที่ยง. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อ
การพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0. รายงานการวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- ธรรมา สกลภัทรสกุล. (2565). สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิรุทธ์ แม้นรัมย์. (2560). การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนวมินท
ราชินิต. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประเวศ เวชชะ. (2565). การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. เชียงราย: คณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- พิมพ์พิมพ์ณัฐ สุภายอง. (2563). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา
ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ตำบลแม่ฮ่องสอน อำเภอมะปาย จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
รัศมี เทพแก้ว. (2561). ความสำคัญของการศึกษา. (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 17 ธันวาคม 2561). จาก
<https://education.maggang.com>
- โรงเรียนบ้านกล้วย. (2565). รายงานการประชุมประจำเดือน มิถุนายน 2565. เชียงราย: โรงเรียนบ้าน
กล้วย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: อาร์แอนด์ปริ้นท์จำกัด.
- ศิริเกศ เพ็ชรขำ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน.
- สิทธิชัย อุตทาส และพิมพ์พรณ เพชรสมบัติ. (2563). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 5(3), 28-40
- Taro Yamane. (1967). Statistics: An introductory analysis. New York: Harper&Row.